

Osterøy kommune
Rådhuset
5282 LONEVÅG

Vår dato: 19.04.2022

Vår ref.: 202204947-2 Oppgi ved førespurnad

Dykkar ref.: 22/750 - 22/5233

Sakshandsamar: Toralf Otnes

22 95 95 27 / toot@nve.no

NVE si fråsegn - Framlegg til planprogram - Innspel til planarbeid - Kommuneplanen sin arealdel 2023 - 2035 - Osterøy kommune

Vi viser til brev datert 01.03.2022. Saka gjeld varsel om oppstart av arbeid med arealdelen av kommuneplanen for planperioden 2023-2035. Det er utarbeidd framlegg til planprogram for planarbeidet som de ber om innspel til. De har sett frist for merknader til planprogrammet til 12.04, og frist for innspel til planarbeidet til 31.05. Vi svarar ut både merknader til planprogrammet og innspel til planarbeidet i brevet her.

Om NVE sine oppgåver og sektorinteresser

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) er nasjonal sektormynde innanfor saks-områda flaum-, erosjon- og skredfare, allmenne interesser i vassdrag og grunnvatn, og anlegg for energiproduksjon og framføring av elektrisk kraft. NVE har også ansvar for å hjelpe kommunane med å forebygge skader frå overvatn gjennom kunnskap om avrenning i tettbygde strøk (urbanhydrologi). Vi skal som høyringspart hjelpe til med opplysningar, råd og rettleiing slik at kommunane best mogeleg kan vurdere og innarbeide desse interessene i planar etter plan- og bygningslova (pbl). Innanfor NVE sine ansvarsområde skal vi også rettleie kommunane om tilpassing til eit endra klima.

NVE rettleiar 2/2017 «[Nasjonale og vesentlige regionale interesser innen NVEs saksområder i arealplanlegging](#)» gjer greie for kva som skal til for at NVE sine sektorinteresser skal vere tilstrekkeleg teke i vare i arealplanar etter pbl.

Kartlegg areal som er utsett for potensiell naturfare

Utgreiing av flaum-, erosjon- og skredfare på kommuneplannivå har som mål å avklare om det er areal med potensiell fare i område der det kan vere aktuelt med utbygging. De må difor vurdere om det kan vere naturfare også i dei eksisterande byggeområda i gjeldande plan. Dette fordi tryggleikskrava i Byggteknisk forskrift (TEK17) kap. 7 gjeld all utbygging i kommunen, uavhengig av reguleringsstatus, arealføremål i plan, om det er nye utbyggingsområde eller fortetting. Planprogrammet bør reflektere at de skal vurdere og kartfeste potensiell naturfare for alle område der utbygging er aktuelt.

Marker areal utsett for fare med omsynssoner i plankartet og styr utbygging til trygge område

Omsynssoner er eit svært godt verkemiddel for å synleggjere ulike omsyn som de skal ta i vidare planlegging og sakshandsaming. Omsynssonene, og føresegner/retningsliner knytt til dei, kan gå på tvers av arealbruksføremål, på tvers av eksisterande og framtidig bruk, og på tvers regulerte og ikkje regulerte areal. For omsynssone Fareområde (§ 11-8a/(H310, H320)) gjev pbl dykk heimel til å gi føresegner knytt til sona som de ikkje har heimel til å gi til det einskilde arealbruksføremål på kommuneplannivå. NVE rår difor til at de innarbeider alle aktsemdområde for naturfare i plankartet som omsynssoner. Særleg legg vi vekt på at de gjer dette i eksisterande og framtidige byggeområde. Til omsynssonene må de knyte føresegner med anten byggeforbod, eller krav om nærare kartlegging av faren i alle plan og byggesaker. Vårt generelle råd er å styre ny utbygging til trygge område.

NVE retningsline 2/2011 «[Flaum- og skredfare i arealplanar](#)» med vedlegg gjev nærare oversikt over korleis flaum, erosjon og skred kan utgjere ein fare, og korleis desse bør utgreiast og innarbeidast i kommuneplanens arealdel.

Nytt best mogleg kunnskap om naturfare i planlegginga

Det er viktig at de nyttar best mogleg kunnskap om naturfare i planlegginga. Der det er kartlagt faresoner for skred, er utarbeidd flaumsonekart i kommunen, eller der kommunen har annan konkret kunnskap om fare som kan etterprøvast, så kan denne kunnskapen nyttast i staden for dei landsdekkande aktsemdområda i dei aktuelle områda.

Korleis kartlegge potensiell naturfare

Skredfare i bratt terreng.

NVE har utarbeidd ei [prosedyreskildring](#) for identifisering, vurdering og kartlegging av skredfare i bratt terreng ved utarbeiding av arealplanar. Trinn 1 i denne prosedyreskildringa kan de nytte i ROS analysen til å identifisere potensiell skredfare. I prosedyreskildringa ligg også link til ein rapportmal (rapportmal 1) som de kan nytte til å dokumentere arbeidet. Vi syner elles til aktsemdkart for snø, steinsprang, jord- og flaumskred som er tilgjengeleg på [NVE Atlas](#).

Flaumfare og erosjon

Dersom de syter for å halde ny utbygging i god avstand frå vassdrag, så er det det beste generelle rådet for å sikre at utbygginga ikkje vert plassert flaum- og erosjonsutsett. Ei byggegrense på minst 20 m frå bekker med mindre oppstraums nedslagsfelt enn 20 km², og 50 – 100 m frå elver vil i dei aller fleste tilfelle vere tilstrekkeleg. Med unnatak av område der bekker har skore seg djupt ned i lausmassar, dvs. ravinert terreng, vil 20 m avstand frå topp elveskråning ofte vere tilstrekkeleg i høve til erosjonsfare langs bekker. Areal nærare vassdrag enn dette er å sjå på som aktsemdområde dersom ein ikkje gjer nærare vurderingar av flaum- og erosjonsfaren.

Rettleiaren «[Flaumfare i bekker](#)» gir råd om korleis de kan identifisere og kartlegge flaumutsette område langs bekker. Dersom de på ein enkel måte skal gjere konkrete

vurderingar av maksimal vasstandsstiging i utbyggingsområde langs vassdrag kan de nytte formelen i pkt.1 s. 13 i rettleiaren. Estimert vasstandsstiging ved hjelp av formelverket kan de og finne i dette [temakartet](#) ved å klikke på den farga streken.

NVE har publisert eit aktsemdkart for flaumfare på NVE Atlas som de kan nytte til å avgrense omsynssone H320 Flaumfare i plankartet. Til omsynssona kan de knyte føresegner, anten med forbod mot utbygging, eller med krav om nærare utgreiing av flaumfaren før eventuell utbygging kan finne stad.

Kvikkleire

I [NVE rettleiar 1/2019](#) finn de på side 19 og utover ein prosedyre som skildrar korleis de kan identifisere og avgrense kvikkleireområde i arealplansaker. Di lenger ut i prosedyren de går di meir areal kan de friskmelde. Areal som ikkje er friskmeld i samsvar med prosedyren sin del 1 er å sjå på som aktsemdområde for områdeskred av kvikkleire.

Fleire kommunar avgrensar arbeidet med kvikkleire i kommuneplanens arealdel til å innarbeide generelle føresegner, jf. pbl §11-9, med krav om å vurdere fare for kvikkleireskred under marin grense i plan- og byggesaker.

Ta omsyn til forventa klimaendringar

[Statlege planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpassing](#) vart vedtekne 28.09.2018. I planretningslinjene heiter det mellom anna at planlegging skal bidra til at samfunnet vert budd på, og tilpassa klimaendringane. Vi oppmodar dykk om å sette dykk inn i planretningslinjene og nytte arealdelen aktivt for å oppnå ei samla areal-disponering som tek omsyn til eit klima i endring. I følge planretningslinjene må de gjere ei vurdering av om omsynet til eit endra klima inneber trong for oppheving, eller revisjon av gjeldande reguleringsplanar.

Faktaarket [«Hvordan ta hensyn til klimaendringer i arealplanleggingen»](#) gir ei kort skildring av korleis de bør innarbeide omsynet til klimaframskrivingar i arealplanane.

Kva endringar i klima er forventa

Norsk klimaservicesenter har utarbeidd [klimaprofil for tidlegare Hordaland](#). Vi rår dykk til å nytte kunnskapen som klimaprofilen gir om forventa klimaendringar i arbeidet med kommuneplanen.

Havnivåstiging er ein alvorleg konsekvens av klimaendringane. Vi syner her til DSB sin rettleiar [Havnivåstigning og stormflo](#).

Utbygging kan gi problem med overvatn

Utbygging av naturområde med auka del harde flater kan gi auka avrenningsfart og auka flaumtoppar nedstraums. I verste fall kan dette auke sannsynet for flaum- og erosjonsskadar. Det er og viktig at de er merksam på at ny utbygging kan blokkere avrenninga ovanfrå, noko som igjen kan føre til skader på sjølve bygget, og/eller leie overvatnet i uønskt retning.

NVE rår dykk til å nytte tretrinns-strategien som verktøy for å handtere nedbør og overvatn, hovudsakleg på overflata. Eit viktig prinsipp er å bidra til så «naturlik» overvasshandtering som råd. Opne løysingar er betre enn lukka løysingar. Klimaendringane sin påverknad på avrenninga må og avklarast og takast omsyn til.

Ved store utbyggingsområde, og utbygging i tettbygde strøk, bør de vurdere kva krav til infiltrasjon og drying av avrenning som bør gjelde i dei ulike områda. Dette bør de gjere ut frå kunnskap om flaum- og vassføringssituasjonen i bekker og elver. For å sikre trygg bortleiing av vatn ved dei store regnhendingane bør de også kartlegge flaumvegane i byggeområda fram til resipient. Å sikre samanhengande flaumvegar krev planlegging på oversiktsnivå. De kan gjere dette som ein del av kommuneplanarbeidet, eller de kan sette krav om felles planlegging for område som omfattar nedslagsfeltet. Sjå [NVE si nye rettleiing i rapport nr. 4/2022 – «Rettleiar for handtering av overvatn i arealplanar»](#). Denne gjeld for både kommuneplan- og reguleringsplannivå. Sjå også [Miljødirektoratet sin rettleiar om handtering av overvatn](#).

NVE rår dykk til å sette byggegrenser mot vassdrag

Alle vassdrag bør merkast tydeleg i plankartet. Område i og langs vassdrag er verdfulle for miljø og friluftsliv. De bør ikkje legge til rette for utbygging tett inn til vassdrag, og vi rår dykk til å innføre byggeforbod i eit bestemt meterbelte langs vassdrag. Breidda kan differensierast ut frå vassdraget og omgjevnadane sin karakter. For å ta i vare vassdragsmiljø og ålmenne interesser i vassdrag, er det oftast naudsynt å sette byggegrenser i større avstand til vassdraget enn kva som er naudsynt av tryggleikssyn. For å gi god oversikt og sikre god styring med vassdrag og vassdragsnære areal rår NVE til at de nyttar arealbrukskategorien *Bruk og vern av sjø og vassdrag*, jf. pbl § 11-7 nr.6, til å merke alle vatn, elvar og bekkar.

Gjer greie for konsekvensar for ålmenne interesser i vassdrag

Dersom kommuneplanens arealdel legg opp til tiltak som inneber inngrep i vassdrag må de i konsekvensutgreiinga (KU) gjere greie for om tiltaket påverkar ålmenne interesser i vassdraget. Som døme på ålmenne interesser kan vi nemne fiskens frie gong, ålmenn ferdsel, naturvern, biologisk mangfald, vitskapleg interesse, kultur og landskapsomsyn, jordvern, omsyn til flaum og skred osb.

Verna vassdrag

Loneelvi er eit vassdrag som er verna mot kraftutbygging med heile nedslagsfeltet innanfor Osterøy kommune. De må legge til grunn rikspolitiske retningslinjer for verna vassdrag i planarbeidet. Retningslinjene gjeld hovudelv, sideelvar, større bekkar, sjø og tjern og eit område på inntil 100 m breidd på sidene av desse. Arealbruken som arealdelen legg opp til må ikkje reduserer verneverdiane. I konsekvensutgreiinga bør nye planlagde tiltak sin påverknad av verneverdiane i vassdraget vere eit eige vurderingstema. De kan finne meir informasjon om verna vassdrag generelt, og om dei einskilde vassdraga, på våre [nettsider](#).

Korleis ta omsyn til vassdrags- og energianlegg i planen

Sentral- og regionalnettanlegg, transformatorstasjonar og andre større kraftleidningar som krev konsesjon etter energilova er unnateke frå pbl, jf. § 1-3. Eksisterande og vedtekne større høgspenningsanlegg og transformatorstasjonar må de syne med omsynssone Bandlegging etter anna lovverk H740, jf. pbl § 11-8 d, i plankartet.

Mindre kraftleidningsanlegg innanfor områdekonsesjonane fell innanfor verkeområdet til pbl. Desse kan de sette av i plankartet som Teknisk infrastruktur etter pbl § 11-7 nr. 2. NVE ber dykk kontakte Statnett, regional netteigar og områdekonsesjonær, slik at de kan ta omsyn til planlagde nye kraftleidningar, og oppgradering av eksisterande.

De bør markere reguleringsmagasin i plankartet som omsynssone/område som er bandlagt etter vassdragslovverket med føremål Reguleringsmagasin (pbl § 11-8 d). Anlegg for produksjon av energi bør de sette av som område for Bebyggelse og anlegg.

Data om vassdrags- og energianlegg er tilgjengeleg på NVE Atlas.

Om planprogrammet

NVE har ikkje avgjerande merknader til framlegg om planprogram. Ovanfor har vi prøvd å gjere greie for dei omsyn vi meiner de bør ta, og korleis de kan arbeide for å få fram den naudsynte kunnskapen som planen bør bygge på. Vi overlét til dykk å vurdere i kva grad noko av dette fører til at planprogrammet bør supplerast.

Rettleiingsmateriale frå NVE

På NVE sine sider om [arealplanlegging](#) ligg ytterlegare rettleiingsmateriale som syner korleis de kan arbeide med våre tema i samband med kommuneplanarbeidet. Våre nettsider inneheld og ei [nedlastingsløyse](#) for ei lang rekke temadata.

Dersom de ynskjer ytterlegare informasjon og rettleiing oppmodar vi dykk om å ta kontakt.

Med helsing

Øyvind Leirset
seksjonssjef

Toralf Otnes
senioringeniør

Dokumentet blir sendt utan underskrift. Det er godkjent etter interne rutinar.

Mottakarliste:

Osterøy kommune

Kopimottakarliste:

STATSFORVALTAREN I VESTLAND
VESTLAND FYLKESKOMMUNE